

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13פ-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כב' השופט רון סוקול
המבקשת

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד איטסקו גולד מפרקליטות מחוז חיפה

נגד

המשיב

פלוני
ע"י ב"כ עו"ד ויסאם עראף

החלטה

בתיק זה ניתנה היום החלטה. הדיון התנהל בדלתיים סגורות. אין לפרסם כל פרט מזהה של המשיב ו/או של קורבנות מעשיו.

1. בקשה להארכת תוקף צו פיקוח שניתן לגבי המשיב ביום 18/8/10 (תיק ...) ולהוסיף לתנאים שנקבעו תנאי נוסף הכולל הגבלה על איסור החזקה ושימוש בכל חומר בעל תוכן פורנוגרפי. הדיון מתמקד רק בדרישת המבקשת להוספת התנאי האמור.

רקע

2. המשיב הועמד לדין והורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות מין חמורות בשתיים מאחיותיו (תיק פ"ח ...). ביום 4/7/05 נגזר דינו של המשיב והוטל עליו עונש מאסר של 6 שנים וכן מאסר מותנה של 18 חודשים.

3. עם תום ריצוי עונש המאסר הגישה המבקשת בקשה למתן צו פיקוח ומעקב על המשיב בהתאם להוראות חוק ההגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק ההגנה"). ביום 18/8/10 הושגה הסכמה ולפיה ניתן צו כמבוקש לתקופה של 30 חודשים מיום שחרורו של המשיב ממאסר. התנאים שנקבעו בצו הפיקוח כוללים שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, איסור מגורים בבית בו נמצאות קטינות, איסור על התחברות ושהייה עם קטינות ללא נוכחות מבוגר נוסף וקבלת אישור קצין הפיקוח לגבי מקום עבודה. כמו כן, חויב המשיב להתייצב בתום תקופת הפיקוח להערכה עדכנית של מסוכנותו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

4. תקופת הפיקוח על פי צו הפיקוח האמור הסתיימה ביום 2/3/13. סמוך ולפני תום התקופה הוגשה הבקשה הנוכחית בגדרה ביקשה המבקשת להאריך את צו הפיקוח לתקופה נוספת של 30 חודשים. בבקשה עותרת המבקשת להותיר את התנאים שנקבעו בצו הפיקוח המקורי ולהוסיף עליהם תנאי נוסף; "איסור על החזקה ושימוש של כל חומר פורנוגרפי והגבלת השימוש באינטרנט מכל מכשיר המאפשר גלישות אינטרנט (מחשב סלולרי וכד') אלא לאחר שביצעה חסימה לאתרים פורנוגרפיים".

5. המשיב אינו מתנגד להארכת צו הפיקוח ואינו מתנגד להארכת תוקף תנאי הפיקוח שנקבעו בצו המקורי. עם זאת מתנגד המשיב להוספת התנאי שעניינו איסור החזקה או שימוש בחומר בעל תוכן פורנוגרפי.

6. המבקשת טוענת כי על פי הערכות המסוכנות, המקורית והעדכנית, עולה כי קיימת למשיב סטייה מסוג פדופיליה. לטענתה צפייה בחומר בעל תוכן פורנוגרפי עלולה לעורר מינית את המשיב וליצור אצלו תפיסה מעוותת של קשרי יחסי מין. לפיכך סבורה המבקשת כי צפייה בחומר שכזה עלולה להגביר את מסוכנותו של המשיב ותגביר את החשש כי ישוב ויבצע עבירות מין.

המבקשת סומכת עמדתה על הערכת המסוכנות מיום 30/1/13 והערכה עדכנית מיום 10/4/13. כן מפנה המבקשת לחוות הדעת של המרכז הרפואי לבריאות הנפש מפרברואר 2008 ולפיה חשיפה לתוכן פורנוגרפי עשויה להגביר מסוכנות בקרב עברייני מין.

7. לעומתה טוען המשיב כי האיסור על צפייה והחזקה של חומר פורנוגרפי ייפגע בחירותו מעבר לנדרש. לטענתו אין בסיס לטענה שצפייה בתכנים פורנוגרפיים מגבירה מסוכנות. המשיב מפנה לחוות הדעת של גב' דנה קייזר מהסנגוריה הציבורית ולפיה הטענה שהצפייה בתכנים פורנוגרפיים מגבירה מסוכנות בקרב עברייני מין שנויה במחלוקת, ועל כן "לא ניתן לבטס הנחה חד משמעית באשר להשפעת שימוש וצריכת חומר פורנוגרפי על רמת הסיכון של עברייני מין".

הכרעה

8. חוק ההגנה אשר נחקק רק לפני שנים ספורות הינו חריג בחקיקה הפלילית שכן הוא אינו חוק שנועד להעניש את מי שביצע עבירות אלא מסמיק את בית המשפט לקבוע מגבלות על חירותו של מי שהורשע בעבר בביצוע עבירות מין כדי למנוע הישנות מעשי העבירה. החוק צופה פני עתיד ומציב חסמים שנועדו להקטין את החשש מפני ביצוע עבירות חוזרות ונשנות על ידי עברייני מין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 31024-02-13 מדינת ישראל נ' פלוני

שהורשע (ראו בש"פ 962/10 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24/3/10); בש"פ 8763/12 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23/12/2012).

ייחודו של החוק נעוץ בכך שעל כלל העבריינים אשר השלימו את ריצוי עונשם, לא ניתן להטיל כל מגבלה וחירותם אינה מוגבלת, בעוד שעברייני מין שהורשעו עשויים להיות כפופים למגבלות שונות על חירותם.

הטעם בדבר הינו ההנחה, ההכרה בדבר מועדותם של עברייני מין רבים ובשל החומרה הרבה המיוחסת לביצוע עבירות מין. עבירות מין מותרות צלקות קשות בגופם ובנפשם של הקורבנות. השילוב של החומרה הרבה והפגיעה הקשה בקורבנות הביאה את המחוקק הישראלי, כמו מחוקקים רבים בעולם, למסקנה כי יש ליתן כלים לציבור להתגונן מפני פגיעתם של עברייני המין, גם לאחר שסיימו לרצות את עונשם.

9. הכלים שהעמיד המחוקק כדי למנוע ביצוע עבירות מין מצויים במספר חיקוקים כמו החוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001, חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2005 וחוק ההגנה.

10. חוק ההגנה כלל במקורו שלושה נדבכים, הערכת מסוכנות, פיקוח ושיקום. פרק השיקום טרם הופעל ועל כן מתמקד החוק בהערכת מסוכנות ובפיקוח.

11. החוק מסמיך את בית המשפט להטיל על עבריין מין שהורשע מגבלות שונות. הטלת המגבלות מותנית בכך שבפני בית המשפט תעמוד הערכת מסוכנות של העבריין (סעיף 6 לחוק). אמצעי הפיקוח והמעקב והמגבלות אותן רשאי בית המשפט להטיל על עבריין המין נקבעו בפרקים ג' ו-ד' לחוק. לענייננו חשוב להזכיר את הוראת סעיף 13 לחוק הקובעת כי לאחר שבית המשפט שוכנע, על בסיס הערכת מסוכנות, כי יש להטיל צו פיקוח על עבריין מין, הוא רשאי לקבוע בצו תנאים שונים. סעיף 13(א) לחוק דן בתנאי חובה שייכללו בכל צו פיקוח ובהם חובת התייצבות והודעה, שיתוף פעולה עם קצין המבחן וקיום מפגשים עם קצין המבחן.

סעיף 13(ב) מונה רשימה של תנאים ומגבלות אותם רשאי בית המשפט להטיל על עבריין מין, מדובר ברשימה של תנאים שהטלתם נתונה לשיקול דעת בית המשפט. בין אלו נקבעו שני תנאים הרלבנטיים לענייננו:

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

מגבלה על החזקת חומר או כל דבר שנועד לעורר מיניות;	[...] (2)
מגבלה לעניין שימוש בשירותי אינטרנט.	[...] (12)

ברישא לסעיף 13(ב) נקבע כי תנאי להטלת המגבלה הינו קיומו של קשר בין המגבלה לבין הסיכון הנשקף מעברייני המין לבצע עבירת מין נוספת. זהו "תנאי הסיבתיות" או מדויק יותר "תנאי הסיבתיות הפוטנציאלית". תנאי נוסף מצוי בסעיף 13(ג), הוא "תנאי המידתיות". הסעיף מורה כי בית המשפט יתחשב ב"רמת הסיכון הנשקפת מעברייני המין" וכן כי לא ייכלל כל תנאי "אם ניתן להשיג את מטרת הפיקוח והמניעה באמצעות תנאי אחר שפגיעתו בעברייני המין פחותה".

12. תנאי הסיבתיות ותנאי המידתיות יפים לכל המגבלות הקבועות בסעיף 13(ב) לחוק ההגנה. בנוסף יש לבחון האם מתקיימים תנאים ייחודים לכל מגבלה. בסעיף 13(ב)(2) האמור נקבע כי רשאי בית המשפט להגביל החזקת חומר או כל דבר שנועד לעורר מיניות" דהיינו, על בית המשפט להשתכנע כי המגבלה תתייחס רק לחומר או לחפץ שתכליתו עוררות מינית בקרב עברייני המין.

13. שילוב של כל אלו מחייב כי בטרם הטלת מגבלה בדבר החזקה או שימוש בחומר הכולל תוכן פורנוגרפי עלינו להשתכנע כי המגבלה תוטל רק ביחס לחומר שלגביו יוכח כי הוא נועד לעורר מיניות, כי קיים קשר סיבתי בין העוררות המינית האמורה לבין הסיכון הנשקף מהעברייני וכי לא ניתן לנקוט באמצעי הפוגע פחות בחירותו של העברייני.

14. דומה שיש לצרף לתנאים אלו גם את דרישת "האכיפה האפקטיבית", דהיינו כי ניתן באופן מעשי לפקח על מילוי התנאי המגביל. הטלת תנאי שאינו ניתן להגדרה, לפיקוח ומעקב באופן ברור וסביר עלולה לגרום להכשלת העברייני מחד או לזילות התנאים מאידך.

15. נתחיל ונבחן את תנאי הסיבתיות. הטלת מגבלה על שימוש והחזקה של חומר הכולל תוכן פורנוגרפי, לרבות צריכתו באמצעות האינטרנט, מעוררת שאלות רבות. מחוות הדעת שהוגשה לעיוני, מתברר כי אין מחקרים חד משמעיים לגבי הקשר בין צריכת תוכן פורנוגרפי לבין אלימות מינית בקרב כלל האוכלוסייה (ראה חוות דעת של מב"ן עמ' 9). עם זאת בקרב עברייני מין בכלל, ובקרב עברייני מין בעלי נטייה פדופילית בפרט, עלולה צריכת תכנים פורנוגרפיים להגביר את המסוכנות (שם עמ' 10).

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

16. גם המומחית מטעם הסניגוריה הציבורית, הגב' דנה קייזר, מגיעה למסקנה כי לא ניתן לבסס חד משמעית קשר בין צריכת תכנים פורנוגרפיים למסוכנות לביצוע עבירת מין. לדעתה יש לבחון את השפעת הצריכה לגבי כל עברייני מין בזהירות (עמ' 5 לחוות דעתה). המומחית אינה קובעת כי לעולם לא תהא לצפייה בתוכן פורנוגרפי השפעה על רמת מסוכנותו של עבריין המין.

17. מחוות הדעת מתחייבת המסקנה כי אין לקבוע קביעה גורפת ולפיה קיים קשר סיבתי בין צריכת תכנים פורנוגרפיים לבין ביצוע עבירות מין באופן כללי, אלא שהשאלה שבפניי אינה שאלה כללית. סעיף 13(ב) לחוק מחייב הוכחת סיבתיות בין צריכת התכנים הפורנוגרפיים למסוכנות הנשקפת מהעבריין הספציפי העומד בפני בית המשפט, דהיינו עלינו לבחון האם קיים קשר סיבתי פוטנציאלי בין צריכת התוכן הפורנוגרפי לבין מסוכנותו של המשיב עצמו. קיומו של קשר פוטנציאלי שכזה צריך להיבחן ביחס לכל עבריין בנפרד על פי נסיבותיו האישיות. בדיקה שכזו תעשה מטבע הדברים על בסיס חוות דעת פרטנית המבוססות על נתוני האישיים של עבריין המין ולא רק על סמך מחקרים כלליים. הקשר הסיבתי הנדרש לצורך הטלת מגבלה הינו קשר סיבתי אינדיבידואלי בין הסכנה הנשקפת מעבריין המין שעניינו נדון לבין המגבלה בצפייה בתכנים פורנוגרפיים.

18. לעניין זה הוגשו בפניי שתי חוות דעת של מעריכת המסוכנות. בחוות הדעת מיום 10/1/13 מציינת מעריכת המסוכנות כי "עולה הרושם כי ללא ידע נורמטיבי באשר ליצירת קשר זוגי ומיני, לומד אודות קשרים אלו מצפייה בסרטים פורנוגרפיים, דבר אשר יוצר אצל הנבדק תפיסה מעוותת של קשרים זוגיים ויחסי מין נאותים" (עמ' 13).

בחוות הדעת המשלימה מיום 10/4/13 מדגישה מעריכת המסוכנות כי להערכתה "צפייה בפורנוגרפיה מסוג כלשהו תגביר עוד יותר את העיסוק שלו במין ואת עיוותי החשיבה שלו ובאופן מובהק תהווה גורם מגביר מסוכנות נוסף ומשמעותי" (עמ' 2). כן ציינה כי המשיב דיווח על עלייה בעוררות מינית אפילו מצפייה בתכנים שאינם מיניים, כגון צפייה בזמרת ששרה.

19. מטעם המשיב לא הוגשה כל חוות דעת לעניין המסוכנות ולעניין הקשר בין צפייה בתכנים פורנוגרפיים למסוכנות שכזו. צריך להדגיש כי ניתנו למשיב מספר הזדמנויות להגיש חוות דעת אך פרט לחוות הדעת הכללית של הקרימינולוגית הגב' קייזר לא הוגשה כל חוות דעת פרטנית בעניינו של המשיב.

בנסיבות אלו דומה שדי בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות כדי לקבוע כי קיים קשר של סיבתיות בין צפייה בתכנים פורנוגרפיים על ידי המשיב לבין המסוכנות הנשקפת ממנו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

20. משקבענו כי קיים קשר שכזה יש לבחון האם המגבלה המבוקשת אינה עולה על הנדרש, דהיינו האם מדובר במגבלה מידתית והאם מדובר במגבלה שניתנת לאכיפה בצורה סבירה באופן שלא יגרור דיונים ולא יהיה בו כדי להכשיל את המשיב מעבר לדרוש.

21. הבקשה בנוגע לתכנים הפורנוגרפיים מתייחסת למעשה לשני עניינים; איסור על החזקה ושימוש בכל חומר פורנוגרפי; הגבלת שימוש באינטרנט, עד לחסימת אתרים בעלי תוכן פורנוגרפי.

השאלה הראשונה נוגעת להגדרת החומר או התוכן הפורנוגרפי. מוכרות אין ספור אמירות בשאלת ההגדרה כגון "פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה" או האמירה של בית המשפט בארה"ב ולפיה הוא אינו יכול להגדיר פורנוגרפיה אבל הוא יודע מהי כאשר הוא צופה בה (ראו ההתייחסות והציטוטים בהחלטת השופט ר' שפירא בת"פ 1184-10-09).

22. השאלה מהי פורנוגרפיה עלתה בבתי משפט בדיונים שעניינם ההגנה על חופש הביטוי (ראו למשל בג"צ 5432/03 ש.י.ן לשיויון נציג נשים נ' המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, פ"ד נה(3) 65 (2004); בג"צ 4804/94 חברת סטיישן פילס בע"מ נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נ(5) 661 (1997)). השאלה התבררה גם בגדר עתירת אסירים לאפשר להם צפייה בחומר פורנוגרפי בין כתלי בית הסוהר (רע"ב 5493/06 פלד נ' שרות בתי הסוהר (ניתן ביום 12/10/10)).

על אף כל ההתלבטות והדיונים דומה שלא נמצאה נוסחה ברורה להגדרת פורנוגרפיה. ההגדרה מותנית בהקשר הדברים ובנסיבות המקרה. תוכן שעשוי להיחשב כאסור ופסול בשל היותו פורנוגרפי בהקשר אחד עשוי להיכלל בגדר אומנות בהקשר אחר. בבג"צ 4804/94 הנ"ל מבהיר השופט ברק כי ראוי לבחון את התוכן השנוי במחלוקת בכללותו (שם דובר ביצירה אומנותית) "על פי הקשרו ונסיבותיו" (עמ' 681 פסקה 14).

23. כך גם ראוי לעשות כאשר בוחנים מהו אותו חומר שעשוי להגביר את מסוכנותו של עבריין המין. הטלת מגבלה כללית על החזקה ושימוש או צפייה בכל חומר בעל תוכן פורנוגרפי, מותירה כר רחב לפרשנות רחבה ואי בהירות גדולה. יתרה מזו, הגדרה כוללת עשויה להיות בלתי מידתית שכן היא תכלול בחובה גם תכנים שאינם מגבירים מסוכנות או שהשפעתם על המסוכנות הינה נמוכה. יש לאסור רק אותו תוכן פורנוגרפי העשוי להגביר מסוכנות אצל העבריין האינדיבידואלי.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

כך למשל ראוי לשקול האם המגבלה צריכה לחול רק על תוכן פורנוגרפי פדופילי או שמא על כל תוכן פורנוגרפי; ראוי לשקול האם לאסור כל תוכן פורנוגרפי באשר הוא או לאסור תוכן כזה רק בהקשרים או בנסיבות שעלולות להגביר מסוכנות (כמו למשל תוכן הכולל אלימות); צריך לשקול את מידת האינטנסיביות של הצפייה בתוכן אותה ראוי לאסור (למשל לפטור מצפיית אקראי וכדומה).

24. ספק בעיניי אם יש בפני די נתונים המאפשרים הגדרות מדויקות מהו אותו תוכן פורנוגרפי שעלול להגביר מסוכנות אצל המשיב שלפני. בחוות הדעת המשלימה התבקש בית המשפט להטיל מגבלה על צפייה בתכנים פורנוגרפיים "מכל סוג שהוא" וכאמור אין בפני חוות דעת נגדית. עם זאת הטלת איסור גורף שכזה, ללא כל ניסיון לצמצומו, עשויה להיחשב לא רק בלתי מידתית אלא גם כמטילה איסור שאינו ניתן לאכיפה סבירה.

בחיי היום יום של כולנו אנו עשויים להיחשף לתכנים בעלי גוון מיני שיש מי שיראו בהם משום פורנוגרפיה. ברי שהטלת מגבלה גורפת עלולה לפגוע בחירותו של המשיב מעבר לנדרש, למנוע ממנו צפייה בסרטים אומנותיים למיניהם הכוללים תכנים מיניים, צפייה בתוכניות טלוויזיה, קריאה בספרות יפה ואפילו קריאה בעיתונים או שבועונים שעשויים לכלול תמונות או תיאור בעלי תוכן פורנוגרפי כחלק מהעיסוק בעניינים אחרים, שונים ומגוונים. איסור גורף עלול להביא את המשיב להפרה של צו הפיקוח ללא כל כוונה ובלי שתהיה בהפרה השפעה על מסוכנותו.

25. לפיכך, דומני כי ראוי לצמצם את המגבלות שיוטלו על המשיב להחזקה, שימוש או צפייה בחומר הנמצא ב"גרעין הקשה" של הפורנוגרפיה, דהיינו צפייה והחזקה של חומר, בין אם מדובר בחומר כתוב או מצולם ובין אם מדובר בצפייה בתכנים במדיה אלקטרונית (לרבות סרטים, טלוויזיה או אינטרנט) אשר מיועדים בעיקרם להציג חומר פורנוגרפי ולא באותם חומרים שבהם החומר הפורנוגרפי מהווה חלק מתכנים כלליים אחרים שאין בהם כשלעצמם כל פסול.

26. משמעות הדבר הינה הטלת איסור על כניסה לאתרי אינטרנט שעיקר ייעודם הינו פרסום חומר ותוכן פורנוגרפי (אתרים המוכרים כאתרי סקס), איסור על צפייה בסרטים המיועדים להפצת חומר פורנוגרפי (סרטי סקס למיניהם), רכישה והחזקה של שבועונים, עיתונים וספרים שייעודם הינו פרסום תכנים המוכרים כפורנוגרפיים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13פ-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

מובהר כי צפייה אקראית בתכנים העשויים להיחשב כפורנוגרפיים, לא תחשב הפרה של המגבלה. הכוונה לצפייה או החזקה של חומר שייעודו כללי, בתחומים כלשהם (שייעודו אינו הפצת תוכן פורנוגרפי), אשר עלול לכלול בתוכו גם חלקים אסורים.

27. כאמור המבקשת עותרת גם לאפשר חסימת כניסה לאתרים בעלי תוכן פורנוגרפי. קביעת איסור גורף על כל גלישה בטרם תיערך החסימה אינה מעשית ואינה מידתית. לא ניתן להגביל את המשיב מגלישה באינטרנט בכל מקום שהוא בטרם תבוצע החסימה. מאידך ניתן לקבוע כי המבקשת תהא רשאית לבצע את החסימה הנדרשת במחשב או במחשבים שבמקום מגורי המבקש וכן במכשיר הטלפון הסלולארי המשמש אותו.

28. דומני כי הטלת מגבלות בתנאים האמורים תענה על הצורך למנוע הגברת המסוכנות הנשקפת מהמשיב מחד ותצמצם את הפגיעה בחירותו מאידך.

עוד נראה לי לקבוע כי התנאי האוסר על שימוש והחזקת חומר פורנוגרפי יחול לתקופה מוגבלת של 9 חודשים, שבסופה תערך בדיקה מיוחדת בדבר המשך הצורך מחד וכלי האכיפה מאידך.

סוף דבר

29. לאור כל האמור הנני מקבל את הבקשה ומורה על הארכת צו הפיקוח שהוטל על המשיב ביום 18/8/10 לתקופה של 30 חודשים החל מיום 2/3/13. בתקופה זו יחולו כל התנאים שנקבעו בצו המקורי.

לתנאים שנקבעו בצו הפיקוח הראשון יתווסף האיסור על החזקה ושימוש בחומרים בעלי תוכן פורנוגרפי וגלישה באתרי אינטרנט בעלי תוכן פורנוגרפי כפי שפורט בסעיפים 25, 26 לעיל. כמו כן, אני מורה למשיב לאפשר לגורמים מטעם רשויות הפיקוח להיכנס לביתו ולבצע את החסימה כאמור בסעיף 27 לעיל. המועד יתואם בין באי כוח הצדדים. תנאי נוסף זה יחול רק למשך 9 חודשים מהיום.

30. עוד אני מורה כי לקראת תום תקופת הפיקוח, או בתום תקופת התנאי הנוסף, יתייצב המשיב, אם יזמון, במרכז הארצי להערכת מסוכנות על מנת לאפשר הערכת מסוכנות עדכנית.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 13-02-31024 מדינת ישראל נ' פלוני

ניתנות למפקח כל הסמכויות כמבוקש וכאמור בסעיף 18 לחוק.

ניתנה היום, כ"ח סיון תשע"ג, 06 יוני 2013, בהעדר הצדדים.

רון סוקול, שופט